

Sygn. akt II KK 333/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Przemysław Kalinowski (przewodniczący)

SSN Włodzimierz Wróbel

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Anna Janczak

w sprawie **D. K.**

skazanego z art. 209 § 1 i 1a k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 3 września 2020 r.

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego na
korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w M.

z dnia 28 marca 2018 r., sygn. akt II K (...)

na podstawie art. 535 § 5 k.p.k

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę D.K. do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w M..**

UZASADNIENIE

D. K. został oskarżony o to, że w okresie od 8 lutego 2016 r. do 12 lutego 2017 r. i w okresie od 10 marca 2017 r. do 28 grudnia 2017 r. w miejscowości L., gm. L., woj. (...), uchylał się od obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego syna J. K. w kwocie po 550 zł miesięcznie, zgodnie z wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 19 maja 2014 r., sygn. akt III RC (...), a łączna wysokość powstałych

wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, czym naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1a k.k.

W dniu 26 lutego 2018 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w M. wystąpił do Sądu Rejonowego w M., w trybie art. 335 § 1 k.p.k., o skazanie D. K. bez przeprowadzenia rozprawy i orzeczenie uzgodnionych z nim kar.

Wyrokiem z dnia 28 marca 2018 r., sygn. akt II K (...), Sąd Rejonowy w M. uwzględnił wniosek prokuratora i uznał oskarżonego D. K. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, przyjmując, że wypełnia on dyspozycję art. 209 § 1 i 1a k.k., za co wymierzył mu karę 6 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin miesięcznie. Nadto, Sąd I instancji zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 120 zł tytułem opłaty od orzeczonej kary i kwotę 70 zł tytułem zwrotu wydatków.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 5 kwietnia 2018 r.

Kasację od powyższego wyroku wniósł Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny, który zaskarżył powyższy wyrok w całości, na korzyść skazanego D. K., formułując zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia przepisów prawa karnego procesowego - art. 335 § 1 k.p.k. w zw. z art. 343 § 7 k.p.k., polegającego na uwzględnieniu przez sąd wniosku prokuratora o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia rozprawy pomimo, że okoliczności popełnienia przez oskarżonego czynu budziły wątpliwości i zaniechaniu wyjaśnienia wszystkich okoliczności dotyczących uprzedniej karalności D. K. , w wyniku czego doszło do wadliwego określenia granic czasowych przypisanego mu czynu z art. 209 § 1 k.k., co doprowadziło do skazania go za uchylanie się od ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego syna J. K. w okresie od dnia 8 lutego 2016 r. do dnia 12 lutego 2017 r. i w okresie od dnia 10 marca 2017 r. do dnia 28 grudnia 2017 r., pomimo że prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w M. z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt II K (...) został on skazany za taki sam czyn

popołniony na szkodę tego samego pokrzywdzonego w okresie od dnia 10 lutego 2016 r. do dnia 8 lutego 2017 r.

Podnosząc powyższe, Minister Sprawiedliwości-Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w M..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Ministra Sprawiedliwości-Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co skutkuje jej uwzględnieniem na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Analiza akt przedmiotowej sprawy wskazuje bowiem jednoznacznie, że Sąd Rejonowy w M. wydając w dniu 28 marca 2018 r., sygn. akt II K (...), wyrok skazujący D. K. za przestępstwo z art. 209 § 1 i 1a k.k. popełnione w związku z uchyleniem się od ciążącego na nim obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletniego syna J. K. w okresie od dnia 8 lutego 2016 r. do dnia 12 lutego 2017 r. i w okresie od dnia 10 marca 2017 r. do dnia 28 grudnia 2017 r. dopuścił się rażącego naruszenia wskazanych w kasacji przepisów procedury karnej, które to uchybienia implikują konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego i przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd meriti uwzględniając wniosek prokuratora, złożony w trybie art. 335 § 1 k.p.k., nie zbadał należycie okoliczności przedmiotowej sprawy i podążając wiernie za treścią zarzutu wskazaną w tym wniosku, przypisał oskarżonemu popełnienie przestępstwa z art. 209 § 1 i § 1a k.k. w kształcie tożsamym jaki wskazano we wniosku prokuratora. Tym samym skazał D. K. za czyn popełniony w okresie od dnia 8 lutego 2016 r. do dnia 12 lutego 2017 r. i w okresie od dnia 10 marca 2017 r. do dnia 28 grudnia 2017 r., nie dostrzegając, że w dniu poprzedzającym wydanie wyroku w tej sprawie, tj. w dniu 27 marca 2018 r. w sprawie toczącej się również przed Sądem Rejonowym w M. o sygn. akt II K (...) zapadł wyrok skazujący D. K.

za przestępstwo z art. 209 § 1a k.k. popełnione na szkodę tego samego pokrzywdzonego w okresie od dnia 10 lutego 2016 r. do 8 lutego 2017 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 4 kwietnia 2018 r. W efekcie powyższego w obrocie prawnym funkcjonują aktualnie dwa odrębne wyroki skazujące D. K. za przestępstwo popełnione przez niego na szkodę małoletniego syna J. K. w okresie od 10 lutego 2016 r. do 8 lutego 2017 r., co jest sprzeczne z obowiązującą zasadą *ne bin in idem*, a tym samym niedopuszczalne.

Zwrócić należy uwagę, że w dacie wydania przez Sąd Rejonowy w M. zaskarżonego kasacją wyroku w sprawie II (...), wyrok Sądu Rejonowego w M. o sygn. akt II K (...) nie był jeszcze prawomocny (zapadł dnia poprzedzającego, tj. 27 marca 2018 r.). W układzie okoliczności niniejszej sprawy nie doszło zatem do wystąpienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

Jednocześnie, nie ulega wątpliwości, że Sąd Rejonowy w M., procedując w sprawie winien dokonać kontroli wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 k.p.k. pod względem jego prawidłowości formalnej i merytorycznej, a zauważywszy przesłanki uniemożliwiające jego uwzględnienie, winien, zgodnie z treścią art. 343 § 7 k.p.k., zwrócić sprawę prokuratorowi. Niewątpliwie to na prokuratorze działającym jako oskarżyciel publiczny ciążył obowiązek dbałości o rzetelność i wiarygodność ustaleń objętych aktem oskarżenia, w tym w szczególności, by nie kierować do sądu dwóch tożsamyh, a zatem wykluczających się oskarżeń. Chociaż w realiach niniejszej sprawy trudno wykazać zaniedbanie Sądu Rejonowego w M. w zakresie pozyskania wiedzy na temat wcześniejszego skazania D. K. za zarzucane mu przestępstwo to nie ulega wątpliwości, że obiektywnie rzecz biorąc przy orzekaniu w sprawie o sygn. II (...) doszło do naruszenia prawa. Skutkiem braku informacji o wcześniejszym o jeden dzień skazaniu D. K. za przestępstwo niealimentacji popełnione w okresie częściowo pokrywającym się z okresem będącym przedmiotem postępowania w sprawie o sygn. II K (...) było wydanie wadliwego wyroku, obejmującego częściowo okres, za który oskarżony został już uprzednio skazany.

Powyższe uchybienie miało więc istotny wpływ na treść orzeczenia, a to sprawiło, że niezbędne okazało się jego uchylenie i przekazanie sprawy temu

Sądowi do ponownego rozpoznania. Rozstrzygając ponownie sprawę Sąd meriti będzie zobowiązany do wzięcia pod uwagę powyższych uwag, a w szczególności uwzględni treść wyroku Sądu Rejonowego w M. z dnia 27 marca 2018 r., sygn. akt II K (...).

Z powodów wskazanych powyżej, należało orzec jak w sentencji.